

CHARLES DARWIN

(1809 - 1882)

Charles Darwin se je rodil leta 1809 v družini zdravnika Roberta Darwina. Že od mladih nog se je zanimal za naravo. Zbiral je živali, rastline in kamnine. Kot 17-letni mladenič se je vpisal na univerzo v Edinburghu, kjer je začel študirati medicino. Po dveh letih je ta študij opustil, ker so mu bila predavanja dolgočasna pa tudi krvi ni prenesel. Leta 1828 se je vpisal na teološko fakulteto, kjer je tudi doštudiral vendar ni hotel postati duhovnik. Ves čas ga je privlačevala narava in je poleg študija pridno obiskoval predavanja iz zoologije, botanike in geologije. Tako je postal pri 22 letih duhovnik, po srcu in znanju pa naravoslovec. Zato je izkoristil priložnost in se še tisto leto (1831) vkrcal na raziskovalno ladjo Beagle.

Potovanje z ladjo Beagle

Ladja Beagle je imela nalogo, da podrobno zariše obale tedanjih še slabo poznanih ozemelj. Na pot je krenila leta 1831, najprej mimo Kanarskih in Kapverdskih otokov v Južno Ameriko, kjer je dve leti križarila ob obalah. Darwin je imel možnost, da je raziskoval naravo. Vsa opažanja si je zapisoval. Odkril je okamnele ostanke izumrlega orjaškega pasavca. Natančno si je ogledal otočje Galapagos, kjer se živalstvo in rastlinstvo razlikovalo od otoka do otoka, v osnovi pa je bilo podobno južnoameriškemu.

Na poti okrog sveta je ekspedicija obiskala še Tahiti, Novo Zelandijo, Avstralijo, Mauritius in se mimo Južne Afrike vrnila do obal Brazilije. Na tem delu poti je Darwin spoznaval rastlinstvo in živalstvo tihomorskih otokov in ugotovil, da se toliko bolj razlikuje od celinskega, kolikor dalj celine leži otok. Spoznal je tudi rastlinstvo in živalstvo Nove Zelandije in Avstralije. Ob vračanju se je ladja Beagle ustavila še na Kapverdskih otokih. Darwin je spoznal, da je živalstvo in rastlinstvo teh otokov bolj podobno afriškemu, in nič galapaškemu čeprav imata otočji enake podnebne in geološke razmere. Ladja se je po petih letih vrnila v Anglijo (1836).

Po povratku se je Darwin naselil na posestvu, kjer je več kot 20 let oblikoval svojo razlago razvoja živega sveta. Leta 1859 je izšlo njegovo zgodovinsko delo Nastanek vrst z naravnim izborom.

Darvinizem

Za živo naravo je značilna splošna spremenljivost (variabilnost), saj se vsa živa bitja neopazno, a nenehno spreminjajo iz roda v rod. Za razvoj so

pomembne tiste spremembe, ki jih lahko starši predajo svojim potomcem. Te spremembe se pojavljajo spontano in niso neposredno povezane z razmerami okolja. Vsakokratne okoliščine odločajo, ali je sprememba koristna ali ne. V določenih življenjskih razmerah se vsak organizem tako ali drugače bori za svoj obstoj – možnost, da bi imel potomce. Boj za obstanek je nujen, saj se vedno rodi več potomcev, kot jih lahko preživi. Nekateri od teh v tej tekmi zmagujejo in imajo zato večje možnosti za potomstvo. Zato so živeče osebki potomci najbolj prilagojenih izbrancev.